בהן: אמר רבא יחכמים ותלמידיהם מותרין

דאמר ריב"ל מאי בי רבנן ביתא דרבנן:

ואין נכנסין בהן בחמה מפני החמה ובגשמים

מפני הגשמים: כי הא דרבינא ורב אדא בר

מתנה הוו קיימי ושאלי שאילתא מרבא אתא

זילחא דמיטרא עיילי לבי כנישתא אמרי האי

דעיילינן לבי כנישתא לאו משום מימרא אלא

משום יידשמעתא בעא צילותא כיומא

דאסתנא א"ל רב אחא בריה דרבא לרב

אשי אי אצטריך ליה לאיניש למיקרי גברא

ומיי׳ פי״א מהלכות הלכה ה טוש״ע א"ח סימן קנא סעיף ט]: ב [טוש"ע שם סעיף יא]: לג ג ד ה מיי פי"ל

ים לה מחלה הלרה ו

ט סמג עשין יט טוש״ע א״ח ס״ קנא ס״א: לד ו מיי׳ שם הלכה ז

טוש"ע א"ח שס טוש"ע א"ח שס טוש"ע י"ד סי שדמ טוש"ע י"ד סי שדמ סעיף יט:
ד [מיי פייצ מהלכות אבל

הלכה ה טוש"ע י"ד סימן

שלמ סעיף בן: שדמ סעיף בן: לה ח [מיי פ"ג מהלכות מ"ת הלכה ין סמג עשין יב טוש"ע י"ד ס"

רמו סעיף כא בהג"ה: ט מייי פי״א מהלי אסורי ביאה הלי ד

סמג לאוין קיא טוש"ע י"ד

סימן קפג:

בח:

בעירובין וכן מוס' בקדושין יב: ד"ה הא דרוח לפוני כג: חולין קכב.], ד) אבות פ"ל מי"ג, ה) וגי' הערוד פ מי נורי ג', ש) [ג'' ישכון ערך מג אמר ריש לקיש כו'], 1) ברכות ד' לא. נדה דף סו., ב"ב ג: ד"ה ועייליהו,

תורה אור השלם 1. עמד וימדד ארץ ראה וּ עְּשֵׁו וּיְשְׁנֵּוּ כָּאָ וּיְבְּיֵרְ. וַיִּתַר גּוֹיִם וַיִּתְפּצְצוּ הַרְרֵי עד שַׁחוּ גָּבְעוֹת עוֹלְם חבקוק ג ו

הנהות הב"ח

(ה) גמ' אי משום יקרא דמיחה כל"ל וחידה דידיה כל לועיכת דידיה נמחק: (ב) שם ואמרו ליה לרב נחמו בר יטייר לרב נחמן בר ליספדיה מר: (ו המשתמש במי ההלכות ואמר עולא כל"ל פעמים םהחמירו שהחמירו שראיית דם נדה פעם אחת מזקיקתה: (ד) תום' ד"ה בתי וכו' וגם האמוראים שלא היו: (ו) בא"ד דהוה ליה תילא בי כנישתה:

מוסף רש"י

דשמעתא בעא צילותא. דעת ללולה, כיומא דאסתנא. כשמנשבת רוח לפונית יום אורה הוא ונוח לכל, כדאמר ביבמות בפרק כדאמר ביבמות בפרק הערל (עב.) מפני מה לא מלו ישראל במדבר מפני שלא נשבה בהן רוח לפונית, אבל ביומא דשומא אמר המם לא מהלינן ביה ולא מסוכרנין ניה (ערובין כהנים. וספרי. ספר וידבר כמו ששנינו בנדרים (סב.) כאילו חלף ובטל מן העולם, מי"ג ועי"ש פ"ד מ"ה). יושבות עליו שבעה נקיים. לכד מאותו יום שנאמר ואם טהרה מוובה, ואיו זבה אלא הרואה שלשה ימים רלופין בחוך י"א יום שבין נדה לנדה (ברכות לא.) ולאחר כמה שנים קיבלו עליהס דבר זה (מנחות פט. מכת"י). כל

(נדה עג.).

בעי לילוחא והכא מיירי כשחרב דאז מהני החנאי ודווקא לאותן שמעינן לחנא קמא לעשות בהן דבר שמונעים מלעלות עשבים:

אימתי. מכבדין ומרבילין אותן ביישובן לאחר שמכבדין מולפין את המים להרביך את האבק: על מנחי. על מנת שישתמשו מלינין בו. משמע דחובה היא להלין בה את המת: לפוף שילינו בו מתי מלוה. שימותו בעיר מתים שחין להן קוברין: מאי בי רבנן. למה קורין בתי מדרשות בי רבנן לפי שביתם הוא לכל דבר: זילחא דמטרא. זרם מים שבאין בכח: לאו משום מיטרא. שיגן עלינו מפני הגשמים שאם לא היינו עוסקין בשמעתא לא היינו נכנסין: צילוסא. דעת ללולה ומיושבת שחינו טרוד בכלום מחשבה: אי לריכא ליה לאיניש למיקרי גברא מבי כנישתא מאי ניעביד. מאחר שאין נכנסין בהן שלא לצורך: לימא לינוקא. שהתינוקות היו רגילין לקרות בבית הכנסת: כגון הספידה דקהי בי רב ששת. אם ימות אדם אחד בי רב ששת: אמר אי משום יקרא דידי אי משום יקרא דמיסא. חוה ליה הספד של רבים: אחו כולי עלמא. לספוד: דהוה תני הלכתא. שהיה שונה משניות לתלמידים: בכ"ד שורות. של תלמידים: הכי גרסינן חסרא ליה ארעא דישראל גברא רבה: היכי חספיד. במאי אספדנו: הי לנה מלה סיפרי. הינו אלה כסל שמילאוהו ספרים ואין מבין מה בתוכה. אף שונה הלכות ולא שימש ת"ח ללמוד שיבינוהו טעמי משנה ופעמים שדברי משנה סותרין זה את זה ולריך לתרלה כגון הכא במאי עסקינן וכגון הא מני רבי פלוני היא וכגון חסורי מיחסרא אינו יודע מה שונה: מקיפי ארעא דישראל. ריש לקיש דאמרינן במסכת יומא (דף ט:) דאפילו בהדי רבה בר בר חנה לא משתעי דמאן דמשתעי בהדי ריש לקיש בשוקה יהבין ליה עיסקה בלה סהדי: רב נחמן בר ילחק מחסידי בבל בשילהי מסכת סוטה (דף מט:) דקאמר ליה לא תיתני יראת חטא דאיכא אנא: בתגא. כתר תורה: חלף. עבר מן העולם: עורקמא דמית. שלולית של מים מכונסין: לאדוני: **דאשמעי'.** שאשמש שהחמירו על עלמן. דמדאורייתא אין נריכה שבעה נקיים אלא הרואה שלשה ימים רלופים בתוך י"א יום שבין נדה לנדה אבל בתחלת נדתה אפילו ראתה כל שבעה ופסקה לערב טובלת בלילה והן החמירו

על עלמן לפי שאין הכל בקיאים

בפתח נדתה אימתי הן עומדות בי"א

בתי בנסיות של בבל על תנאי הן עשויין. רוצה לומר כל זמן ואין מאקסטין לחוכו ואין מטיילין שם: הספד של במנים סה. ע"ש, ב"ס במתשבת היח לפונית היל חזינן בברייתא דלעיל וגם (ה) שהאמוראים לא רבים. של תלמיד חכם שמת שלריכין להתאסף ולהספידו ובית שקלי אסמנא יום אורה היל היא וטחה לכל ע"י בשייהו. היכא היל משויהו. היכא היו רוצים ליכנס בהן בגשמים מפני גשמים אלא משום דשמעתא

שבבבל מהני התנאי שהרי לעת בא גואל במהרה בימינו תפקע קדושתן ואין ניאותין בהם ואין מטיילין בהם ואין נכנסין בהן בחמה מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים ואין מספידין בהן הספר של יחיד אבל קורין בהן ושונין בהן ומספידין בהן הספד של רבים א"ר יהודה אימתי בישובן אבל בחורבנן מניחין אותן ועולין בהן עשבים ולא יתלוש מפני עגמת נפש עשבים מאן דכר שמייהו חסורי מיחסרא והכי קתני אומכבדין אותן ומרביצין אותן כדי ביותר ועגמת נפש ומשום הכי שלא יעלו בהן עשבים א"ר יהודה אימתי אסור אפי׳ בחורבנה יי: ואעפ"ב אין נוהגין בהן קלות בישובן אבל בחורבנן מניחין אותן לעלות עלו בהן עשבים לא יתלוש מפני עגמת ראש. פירוש בבנינה נפש א"ר אסי יבתי כנסיות שבבבל על תנאי הן עשויין ואעפ"כ אין נוהגין בהן קלות ראש ומאי ניהו יחשבונות אמר רב אסי בהכ"ג שמחשבין בו חשבונות מלינין בו את המת מלינין סלקא דעתך לא סגי דלאו הכי אלא לסוף שילינו בו מת מצוה: ואין ניאותין

שהרי בחורבנה שרי בכל הני ואלטריך לאשמועינן משום דסלקא דעתך אמינא דדווקא אכילה ושתיה דהוי קלות ראש ביותר הוא דאסור אבל חשבונות דלא הוי קלות ראש כל כך סלקה דעתך המינה דשריה קמ"ל דלה: שאפילן רואות מפת דם כחרדל יושבות עליה שבעה נקיים. ולא קשיא מהא דאמר בנדה (דף סו.) ובפרק יולא דופן (שם ד' מג.) שאפילו כעין חרדל טמא דשמא התם לא מיירי להצריכה שבעה נקיים אלא להיות נדה דאורייתא וקשיא היאך מצינו טפה כחרדל הגורמת שבעה נקיים בדאורייתא דודאי לא תקנו חכמים דבר דלית דכוותה דאורייתא ויש לומר דאשכחנא בה שפיר בז' מבטלין

מבי כנישתא מאי א"ל דאי צורבא מרבנן הוא לימא הלכתא ואי תנא הוא לימא מתני' ואי קרא הוא לימא פסוקא ומספידין פורתא וניקום: ומספידין א"נ נישהי פורתא וניקום: ומספידין בהן הספר של רבים: ה"ד הספידא דרבים ימחוי רב חסדא כגון הספידא דקאי ביה רב ששת מחוי רב ששת כגון הספידא דקאי ביה רב חסדא רפרם יאספדה לכלתיה בבי כנישתא אמר משום יקרא דידי ודמיתא אתו כוליה עלמא ר' זירא ספדיה לההוא מרבנן בבי כנישתא אמר אי משום יקרא דידי אי משום יקרא יי דידיה דמיתא אתו כולי עלמא ריש לקיש ספריה לההוא צורבא מרבנן דשכיח בארעא דישראל דהוי תני הלכתא בכ"ד שורתא אמר ווי חסרא ארעא דישראל גברא רבה ההוא דהוי תני הלכתא סיפרא וסיפרי ותוספתא ושכיב אתו ואמרו ליה לרב נחמן 🌣 ליספדיה מר אמר היכי נספדיה הי צנא דמלי סיפרי דחסר מתא חזי מה בין תקיפי דארעא דישראל לחסידי דבבל תנן התם ™ודאשתמש בתגא חלף ∘תני ריש לקיש זה המשתמש במי ששונה הלכות ω כתרה של תורה ואמר עולא לשתמש איניש במאן דתני ארבעה ולא לשתמש במאן דמתני ארבעה כי הא דריש לקיש הוה אזיל באורחא ממא עורקמא דמיא אתא ההוא גברא ארכביה אכתפיה וקא מעבר ליה א"ל קרית אמר ליה קרינא תנית תנינא ארבעה סידרי משנה א"ל פסלת לך ארבעה מורי ומענת בר לקיש אכתפך שדי בר לקישא במיא אמר ליה ניחא לי דאשמעינן למר אי הכי גמור מיני הא מלתא דאמר ר' זירא "בנות ישראל הן יהחמירו על עצמן שאפילו רואות מיפת דם כחרדל יושבות עליו שבעה נקיים תנא דבי אליהו כל יהשונה הלכות מובמח לו שהוא בן עולם הבא שנאמר יהליכות עולם לו אל תקרי הליכות אלא הלכות ת"ר מבמלין

ימים שבין נדה לנדה. ואם תאמר לא יחמירו אלא בג' רצופין כדכתיב ימים רבים בלא עת נדתה (ייקרא טו) פעמים שראיית דם נדה (ד) מוקיקתה לשבעה נקיים מן התורה כיצד התחילה לספור שבעה נקיים לאחר שהיתה זבה גמורה וספרה שבעה נקיים ובשביעי ראחה אפי׳ כחרדל סתרה הכל ולריכה לחזור ולספור שבעה נקיים אי נמי שמא ראתה שני ימים ולא ידעה והיום ראתה וידעה דהוו להו שלשה ימים רלופין ולריכה שבעה נקיים ועל כן החמירו:

אבל לאותן שבארץ ישראל לא מהני תנאי שהרי קדושתן לעולם קיימת וא"ת כיון דמהני תנאי לאותן שבבבל א"כ קשה מההיא דלעיל (דף כו:) דרבינא דהוה ליה (ו) בי כנישתא בארעיה ואמר ליה רב אשי זיל זבנה משבעה טובי העיר ואמאי אינטריך לעשות כן אחר שנחרב וי"ל משום דורעה דוריעה הוי קלות ראש

רבינו חננאל

ואין ניאותין ואין מטיילין בהן ואין נכנסין בהן מפני החמה ומפני הגשמים, ואם צריכי לעייוני בשמעתא, דשמעתא , צילותא, בריכא בילווגא, אע"ג דמיחזי דמפני החמה או מפני הגשמים קא עיילי ששת וכיוצא בהם. רפרם ספדא לכלתיה בכנישתא כו׳. ומכבדין ומרביצין אותז. אמר עגמת נפש, שנראין כשדה זרע. אמר רב אסי בתי רוב. אבו דב אסי בוני כנסיות ש[ב]בבל על תנאי הן עשויין, כל שעה שירצה יחזיר לקדמתו. ואף על פי כן אין נוהגין . בהן קלת ראש. ומאי ניהו בתי כנסיות שמחשבין בהן חשבנות של רבים בהן השבוחו של יום מ לסוף מלינין בהן מת מצוה. ואין נאותין בהן. אמר רבא חכמים ותלמידיהן מותרין בהן. מאי בי רבנז. ביתא דרבנז. מאי בי ובנן, ביוא דובן. מאן דאיצטריך למיעבר בי כנישתא, או צורבא מרבנן הוא לימא שמעתא, אי תנא הוא לימא הילכתא, אי קרא הוא לימא פסוקא במאן דמתני שמעתא, להריגה. כל השונה הלכות מובטח לו שהוא